

A MEDGYESSY FERENC GIMNÁZIUM
ÉS
MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA

Művészettörténet

**I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY
II. A VIZSGA LEÍRÁSA**

OM azonosító: 031202

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Vizuális eszközök fajtáinak felismerése és helyes használata a képelemzések során	<p>A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) felismerése és használata az elemzés során.</p> <p>Térábrázolási módok felismerése.</p> <p>A vizuális minőségek (tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra) ismerete és megkülönböztetése.</p> <p>A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (nézőpont, arányok) ismerete és alkalmazása.</p> <p>A színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, szimultán, magábanvaló, mennyiségi, minőségi) felismerése.</p> <p>A vizuális eszközök jelentését meghatározó összefüggések, a kontextus felismerése és értelmezése az elemzés során.</p>	<p>A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) felismerése és használata az elemzés során.</p> <p>A szerkezet, motívum, jelkép, ritmus felismerése a műveknél és történeti fejlődésének ismerete, a párhuzamok elemzésénél ezek használata.</p> <p>A térábrázolási módok ismerete és összehasonlító értelmezése az elemzés során.</p> <p>A vizuális minőségek (tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra) ismerete és megkülönböztetése, a kifejezések használata az elemzés során.</p> <p>A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (nézőpont, arányok) ismerete és alkalmazása.</p> <p>A színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, szimultán, magábanvaló, mennyiségi, minőségi) felismerése.</p> <p>A kontrasztok kiemelő szerepének elemző vizsgálata a konkrét példán keresztül.</p> <p>A vizuális eszközök jelentését meghatározó összefüggések, a kontextus felismerése és értelmezése az elemzés során.</p>
Művészeti technikák	<p>A művészetben használt alkotói technikák felismerése.</p> <p>A technikák leíró jellegű ismerete, az eljárás lépéseinek ismerete.</p>	<p>A művészetben használt alkotói technikák felismerése. A művészi kifejezésben betöltött szerepének ismerete.</p> <p>A technikák leíró jellegű ismerete, az eljárás lépéseinek ismerete.</p>
A tömegkommunikáció és média eszközei	<p>A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete.</p> <p>A fotó és a mozgókép műtípusainak ismerete.</p>	<p>A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és működési hatásrendszerének ismerete.</p> <p>A fotó és a mozgókép műtípusainak ismerete.</p> <p>A mozgóképi kifejezés eszközeinek (montázs, kameramozgás, képkivágás, nézőpont, világítás, hang és képkapcsolat) ismerete.</p>

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Tárgy és környezetének kapcsolata	A különböző művészeti korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok stílusjegyeinek ismerete, ezek alapján történő besorolása, funkció- és formaelemzése.	A különböző művészeti korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok stílusjegyeinek ismerete, ezek alapján történő besorolása, funkció- és formaelemzése. A tárgy, a fogyasztói szokás és az életmód közötti kapcsolat értelmezése az elemzés során.
Művészeti ágak, műfajok	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, iparművészet) legfontosabb jellemzőinek ismerete. A képzőművészeti műfajok ismerete.	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, iparművészet) legfontosabb jellemzőinek ismerete. A képzőművészeti műfajok ismerete
Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok és művészetföldrajzi területek	A legfontosabb jellemzők ismerete. A legfontosabb alkotások és alkotók ismerete, felismerése és stílusmeghatározása. A műelemző módszerek (stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító ikonográfia) ismerete és használata az elemzés során. A művek tárgyi és kulturális összefüggéseinek felismerése. A műalkotás létrehozásában szereplő tényezők (kulturális környezet, megrendelői igény, technikai feltételek, alkotói beállítottság) ismerete.	A legfontosabb jellemzők összehasonlító elemzése. A legfontosabb alkotások és alkotók ismerete, felismerése és stílusmeghatározása. Kormeghatározás évszázados pontossággal. A műelemző módszerek (stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító ikonográfia) ismerete és használata az elemzés során. A műalkotás kompozíciós elrendezésének felismerése, a kompozíció vonalainak bemutatása. A művek tárgyi és kulturális összefüggéseinek felismerése. Az összefüggések értő használata az elemzés során. A műalkotás létrehozásában szereplő tényezők (kulturális környezet, megrendelői igény, technikai feltételek, alkotói beállítottság) ismerete. Az összefüggések felhasználása az elemzés során.
Őskor művészete	Az őskori ember művészete. A termékenységszobrok. A barlangfestészet kialakulásának okai és fejlődési fokozatai. A halottkultusszal és a termékenységgel kapcsolatos építmények Franciaország és Anglia területén.	Az őskori ember művészete. A termékenységszobrok. A barlangfestészet Spanyolország és Franciaország területén fennmaradt alkotásai. Kialakulásának okai és fejlődési fokozatai. A halottkultusszal és a termékenységgel kapcsolatos építmények Franciaország és Anglia területén. Az őskori ember tárgykultúrája, az ötvösség és a fazekasság emlékei a bronzkorban.

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Mezopotámia művészete	Az ókori Mezopotámia népeinek és birodalmainak művészete; sumer, akkád, Babilon, asszír, perzsa. A vallásos és uralkodói reprezentáció építészeti és szobrászati emlékei.	Az ókori Mezopotámia népeinek és birodalmainak művészete; sumer, akkád, Babilon, asszír, perzsa. A vallásos és uralkodói reprezentáció építészeti és szobrászati emlékei.
Egyiptom művészete	Az ókori Egyiptom halottkultusszal összefüggő építészete, a sírhelyek típusának alakulása a masztabáktól a Királyok völgyéig. A fáraókultusz és a szobrászat, festészet kapcsolata. A szobrászat és a festészet stílusjegyei az Ó- és az Újbirodalomban.	A dinasztikiak előtti kor művészete, az iparművészet emlékei. Az ókori Egyiptom halottkultusszal összefüggő építészete, a sírhelyek típusának alakulása a masztabáktól a Királyok völgyéig. Az újkori templomépítészeti és a szent körzetek kialakítása. A fáraókultusz és a szobrászat, festészet kapcsolata. A szobrászat és a festészet stílusjegyei az Ó- és az Újbirodalomban.
Görög művészet	Az ókori görög építészet formavilága, az oszloprendek. A görög kultúrában kialakult épülettípusok, a templom, a színház és a különböző funkciójú épületegyüttesek, az akropoliszok és a szent körzetek. Az antik görög szobrászat nagy korszakai, az archaikus a klasszikus és a hellenisztikus kor szobrászatának jellemző jegyei. A görög vázafestészet nagy korszakai, a geometrikus s fekete- és a vörösalakos vázafestészet jellemzői.	A prehellén művészet, a krétai és mykeni kultúra emlékei az építészeti, agyagművészet és a falfestészet terén. Az ókori görög építészet formavilága, az oszloprendek. A görög kultúrában kialakult épülettípusok, a templom, a színház és a különböző funkciójú épületegyüttesek, az akropoliszok és a szent körzetek. Az antik görög szobrászat nagy korszakai, az archaikus a klasszikus és a hellenisztikus kor szobrászatának jellemző jegyei. A görög vázafestészet nagy korszakai, a geometrikus s fekete- és a vörösalakos vázafestészet jellemzői.
Római művészet	Az ókori Római Birodalom művészete. A Római Birodalomban kialakult városépítészeti feladatok megoldása, a fórumok, a vízvezetékek, az amphiteátrumok és a boltozatos közfürdők építészete, a római lakóház típusa. A római szobrászatban létrejött új típusok, a portré- és a császárszobrok dombormű szobrászat a császári reprezentációt szolgáló diadalíveken. A festészet fennmaradt emlékei Pompeii-ben és az ott megállapítható stílusorszakok. Az iparművészet emlékei. Pannónia provincia művészeti emlékei, Aquincum fontosabb leletei	Az etruszk művészet emlékei, a halottkultusszal összefüggő és a templomépítészeti, a szobrászati és a vázafestészet sajátos vonásai. Az ókori Római Birodalom művészete és kapcsolata a görög művészettel. A Római Birodalomban kialakult városépítészeti feladatok megoldása, a fórumok, a vízvezetékek, az amphiteátrumok és a boltozatos közfürdők építészete, a római lakóház típusa. A római szobrászatban létrejött új típusok, a portré- és a császárszobrok dombormű szobrászat a császári reprezentációt szolgáló diadalíveken. A festészet fennmaradt emlékei Pompeii-ben és az ott megállapítható stílusorszakok. Az iparművészet emlékei. Pannónia provincia művészeti emlékei, Aquincum fontosabb leletei.

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Ókeresztény művészet	A katakombák keletkezése és freskóinak stílusa. Az ókeresztény szimbólumok a díszítőművészetben. A kora keresztény építészet emlékei, a keresztény templomtípus kialakulása.	A katakombák keletkezése és freskóinak stílusa. Az ókeresztény szimbólumok a díszítőművészetben. A kora keresztény építészet emlékei, a keresztény templomtípus kialakulása.
Bizánc és az iszlám világ művészete	A bizánci birodalom építészetének sajátosságai, az Hagia Sophia és a ravennai emlékek. A mozaikfestészetben alkalmazott technika, a jellemző stílusjegyek és az ábrázolt témák. Az iszlám világ épülettípusai a vallás és a hatalom igényeinek megfelelően. Az épületek díszítésénél alkalmazott formai megoldások.	A bizánci birodalom építészetének sajátosságai, az Hagia Sophia és a ravennai emlékek. A mozaikfestészetben alkalmazott technika, a jellemző stílusjegyek és az ábrázolt témák. A középkori orosz (pravoszláv) építészet jellemzői. Az ortodox ikonfestészet, a templomokban megjelenő ikonosztáz. Az iszlám világ épülettípusai a vallás és a hatalom igényeinek megfelelően. Az épületek díszítésénél alkalmazott formai megoldások. A magyarországi török hódoltság fontosabb emlékei.
Népvándorlaskor	Népvándorlás-kori népek ötvösművészetének díszítőelemei, a fontosabb emlékek. A honfoglaló magyarság művészetének és hiedelemvilágának kapcsolata a sírleletek alapján. A ruházat részei; a veretes öv, a tarsolylemez, a hajfonat- és ruhakorongok és a süvegcsúcs.	Népvándorlás-kori népek ötvösművészetének díszítőelemei, a fontosabb emlékek. A honfoglaló magyarság művészetének és hiedelemvilágának kapcsolata a sírleletek alapján. A ruházat részei; a veretes öv, a tarsolylemez, a hajfonat- és ruhakorongok és a süvegcsúcs. A vitatott besorolású leletek; a Nagy Károly szablya, a nagyszentmiklósi aranykincslelet és Lehel kürtje. A honfoglaló magyarság díszítőelemeinek vizsgálata az eredetkérdés tükrében.
Román kor művészete	Az európai román kor építésze Németországban és Franciaországban. A szobrászat és festészet formai és tartalmi sajátosságai. Magyar román kor művészeti emlékei. Építészeti és szobrászati emlékek a román kori Székesfehérvárról, Jákról és Pécsről. A magyar koronázási jelvények, (a korona a jogar az országalma és a palást) keletkezése, a különböző elméletek az egyes darabok keletkezéséről.	A román kori művészet előzményei; a Karoling- és Ottó-kori építészet, képző- és iparművészet. Az európai román kor építésze Németországban, Franciaországban és Spanyolországban. A szobrászat és festészet formai és tartalmi sajátosságai. Magyar román kor művészeti emlékei. Építészeti és szobrászati emlékek a román kori Székesfehérvárról, Jákról és Pécsről. A falusi román kori templomok típusa. A magyar koronázási jelvények, (a korona a jogar az országalma és a palást) keletkezése, a különböző elméletek az egyes darabok keletkezéséről.

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
Gótika művészete	<p>Az európai gótika művészetének stílusjegyei.</p> <p>A gótikus katedrálisok építésze, kiemelten a francia katedrálisokat; Saint Denis, párizsi Notre-Dame, Reims és Amiens katedrálisai. A gótikus szárnyasoltár. Az épületszobrászat és a festészet formai jegyei. A gótikus üvegablak-festészet.</p> <p>A magyarországi gótika művészeti emlékei. A koragótika megjelenése Esztergomban, Pannonhalmán, Zsámbékon és Bélapátfalván. A klasszikus és a későgótika szobrászati, festészeti és ötvösművészeti emlékei.</p>	<p>Az európai gótika művészetének stílusjegyei összehasonlítva a jellemzőket a román kori építészettel. A gótikus katedrálisok építésze, kiemelten a francia katedrálisokat; Saint Denis, párizsi Notre-Dame, Reims és Amiens katedrálisai. A gótikus szárnyasoltár típusának kialakulása, jelentősebb emlékei. Az épületszobrászat és a festészet formai jegyei összevetve a román kori stílusjegyekkel. A gótikus üvegablak-festészet technikájának előnyei, alkalmazási területei, esztétikájának filozófiai programja.</p> <p>Az angliai gótika művészetének sajátos vonásai és fő periódusai.</p> <p>A magyarországi gótika művészeti emlékei. A koragótika megjelenése Esztergomban, Pannonhalmán, Zsámbékon és Bélapátfalván. A későgótikus építészeti Kassán. A klasszikus és a későgótika szobrászati, festészeti és ötvösművészeti emlékei. A lágú stílus. A későgótikus szárnyasoltár művészet emlékei, MS mester és Kolozsvári Tamás munkái.</p>
Reneszánsz művészet	<p>Az itáliai reneszánsz művészet igazodása az új humanista filozófiához és irodalomhoz, a klasszikus kultúra felélesztésére, a kor igényeihez igazított felhasználásra tett kísérletek. Az építészetben használt formai elemek, az épületek kialakításánál figyelembe vett alapelvek. A szobrászat és festészet stílusjegyei, a reneszánsz gondolkodás megjelenése a formai jegyekben és a témaválasztásban. A quattrocento három nagy művészyéniségének munkássága; Leonardo, Michelangelo és Raffaello művei.</p> <p>A németalföldi és német reneszánsz sajátos vonásai. A festészet és grafika jellemző jegyei és témái az eltérő kultúrkör tükrében.</p>	<p>Az itáliai reneszánsz művészet igazodása az új humanista filozófiához és irodalomhoz, a klasszikus kultúra felélesztésére, a kor igényeihez igazított felhasználásra tett kísérletek. A reneszánsz művészet és a gótika stílusjegyeinek összehasonlító elemzése. A reneszánsz hatása a későbbi korok művészetére. Az építészetben használt formai elemek, az épületek kialakításánál figyelembe vett alapelvek. A szobrászat és festészet stílusjegyei, a reneszánsz gondolkodás megjelenése a formai jegyekben és a témaválasztásban. A quattrocento három nagy művészyéniségének munkássága; Leonardo, Michelangelo és Raffaello művei. A reneszánsz viták a művészetről és a művész szerepének megváltozása.</p> <p>A németalföldi és német reneszánsz sajátos vonásai. A festészet és grafika jellemző jegyei és témái az eltérő kultúrkör tükrében.</p>

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
	<p>A reneszánsz művészet korai jelentkezése Magyarországon. A Mátyás király udvarában kialakult humanista kultúra és az olasz és dalmáciai mesterek tevékenysége során keletkezett művészeti emlékek.</p>	<p>A reneszánsz művészet korai jelentkezése Magyarországon. A Mátyás király udvarában kialakult humanista kultúra és az olasz és dalmáciai mesterek tevékenysége során keletkezett művészeti emlékek. A Jagelló kori reneszánsz művészet, az esztergomi és Gyulaféhevári emlékek. A felvidéki pártázatos reneszánsz és az erdélyi virágos reneszánsz.</p>
Barokk művészet	<p>Az európai barokk építészet, szobrászat és festészet fő jellemzői. Az egyházi és udvari barokk az abszolutisztikus berendezkedésű államokban, különös tekintettel Spanyolországra és Franciaországra. A holland területen kialakult protestáns barokk művészet jellemzői, az itt kialakult új festészeti műfajok.</p> <p>A magyarországi barokk művészet emlékei. A barokk templom és kastélyépítészet Magyarországon. A barokk főnemesi kultúra emlékei. Az ősgalériák kialakulása és a kiemelkedő portréfestő, Mányoki Ádám hazai működése. A köztéri és a templomi szobrászat emlékei.</p>	<p>A manierista stílus Európában, különös tekintettel az itáliai kezdetekre és El Greco művészetére.</p> <p>Az európai barokk építészet, szobrászat és festészet fő jellemzői. Az egyházi és udvari barokk az abszolutisztikus berendezkedésű államokban, különös tekintettel Spanyolországra és Franciaországra. A festők helyzetének változása a barokk korban, az udvari festők és az akadémia intézményének kialakulása. A holland területen kialakult protestáns barokk művészet jellemzői, az itt kialakult új festészeti műfajok. A festők helyzete és alkotásmódja a polgári társadalomban.</p> <p>A magyarországi barokk művészet emlékei. A barokk templom és kastélyépítészet Magyarországon. A barokk főnemesi kultúra emlékei. Az ősgalériák kialakulása és a kiemelkedő portréfestő, Mányoki Ádám hazai működése. A magyarországi barokk festészet sajátos vonásai, a török elleni küzdelem festészeti emlékei és a Patrona Hungariae ikonográfiai típusa. A köztéri és a templomi szobrászat emlékei.</p> <p>A franciaországi rokokó stílus kiemelkedő alkotói és alkotásai a festészetben.</p>
Klasszicizmus és romantika művészete	<p>Az európai klasszicizmus és romantika irányzatának építészeti, szobrászati és festészeti emlékei, különös tekintettel a franciaországi emlékekre. A klasszicista, a historizáló és eklektikus építészet jellemzői. A klasszicizmus és a romantika szobrászatának és festészetének törekvései, egy-egy jelentős alkotójuk.</p>	<p>Az európai klasszicizmus és romantika irányzatának építészeti, szobrászati és festészeti emlékei, különös tekintettel a franciaországi emlékekre. A klasszicizmus és a korszakot megelőző barokk és rokokó stílus összehasonlító elemzése. A klasszicista, a historizáló és eklektikus építészet jellemzői. A klasszicizmus és a romantika szobrászatának és festészetének</p>

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
	<p>A klasszicizmus és romantika művészeti emlékei Magyarországon. A klasszicista portré és tájképfestészet képviselői. A romantika magyarországi sajátosságai. A nemzeti történelem eseményeit feldolgozó festészet és szobrászat.</p>	<p>törekvései, egy-egy jelentős alkotójuk. A francia forradalmi építészet fő törekvései és képviselőik bemutatása egy-egy alkotáson keresztül. A klasszicizmus és romantika művészeti emlékei Magyarországon. A klasszicista köztéri szobrok állításának gyakorlata és a nemzet nagyjairól készült mellszobrok elterjedése. A klasszicista portré és tájképfestészet képviselői. A romantika magyarországi sajátosságai. A nemzeti ellenállás és a művészet összefonódása. A nemzeti történelem eseményeit feldolgozó festészet és szobrászat. A biedermeier és a szentimentalizmus festészetének új műfajai. A biedermeier és a kispolgári életvitel, a biedermeier bútorstílus.</p>
Realizmus	<p>A XIX. században jelentkező realista tendenciák a festészetben. A barbizoni festőiskola. A Courbet-i realista festészet. Realista tendenciák Magyarország festészetében, Paál László Barbizonban és Munkácsy Mihály.</p>	<p>A XIX. században jelentkező realista tendenciák a festészetben. A barbizoni festőiskola. A Courbet-i realista festészet. Realista tendenciák Magyarország festészetében, Paál László Barbizonban és Munkácsy Mihály.</p>
Impresszionizmus és posztimpresszionizmus	<p>Az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és a posztimpresszionizmus festészetének törekvései. Az impresszionisták festészeti mozgalma Franciaországban, hatása a festői látásmód megváltozására. A neoimpresszionisták (pointilisták) művészeti törekvései és festésmódja. A három nagy posztimpresszionista festő, Cézanne, Van Gogh és Gauguin munkássága és hatása a következő művészgeneráció festészetére.</p>	<p>A plein-air festészet Európában, mint az impresszionizmus előfutára. A müncheni naturalizmus. A magyarországi festészeti felsőoktatás megteremtésére tett kísérletek. A kiállítási intézmények, a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon. Az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és a posztimpresszionizmus festészetének törekvései. Az impresszionisták festészeti mozgalma Franciaországban, hatása a festői látásmód megváltozására. A neoimpresszionisták (pointilisták) művészeti törekvései és festésmódja. A három nagy posztimpresszionista festő, Cézanne, Van Gogh és Gauguin munkássága és hatása a következő művészgeneráció festészetére. Az újítók mozgalmanak összeütközése a kialakult művészeti intézményekkel, az ellenszalon kialakulása.</p>
Századforduló művészete: szimbolizmus, szecesszió		<p>A szimbolista művészeti törekvések Gauguin és az ő művészetéből kiinduló Nabis csoport művészetében. Az angliai Arts and Craft's mozgalom</p>

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
	<p>Az európai századforduló művészete. A szimbolizmus festészeti törekvései és a szecesszió festészetének követői.</p> <p>A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország).</p> <p>A magyarországi századforduló művészete. A szecessziós építészet, festészet és iparművészet jelentkezése és kapcsolata a magyar népművészettel. A gödöllői művésztelep létrejöttének célja és jelentős alkotói.</p>	<p>művészeti elvei és jelentősége, hatása a szecessziós stílus kialakulására.</p> <p>Az európai századforduló művészete. A szimbolizmus festészeti törekvései és a szecesszió festészetének követői.</p> <p>A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország).</p> <p>A magyarországi századforduló művészete. A szecessziós építészet, festészet és iparművészet jelentkezése és kapcsolata a magyar népművészettel. A gödöllői művésztelep létrejöttének célja és jelentős alkotói. A szimbolista témák jelentkezése egyes magyar festők munkásságában. A plein-air naturalizmus Nagybányán.</p>
Avantgárd irányzatok a XX. század elején.	<p>A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve irányzat festési eljárásának fő jellemvonásai és vezetőjük Matisse művészete. Az expresszionista festészeti mozgalom kialakulása, a Die Brücke és a Blaue Reiter csoport. A kubista festészet kialakulása és fejlődési szakaszai Braque és Picasso munkásságában. Az olaszországi futurista mozgalom festészeti és szobrászati alapelvei. A dadaista alkotók művészeti elvei és jelentős műveik.</p>	<p>A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve irányzat festési eljárásának fő jellemvonásai és vezetőjük Matisse művészete. Az expresszionista festészeti mozgalom kialakulása, a Die Brücke és a Blaue Reiter csoport. A kubista festészet kialakulása és fejlődési szakaszai Braque és Picasso munkásságában. Az olaszországi futurista mozgalom festészeti és szobrászati alapelvei. A dadaista alkotók művészeti elvei és jelentős műveik. Az avantgarde irányzatok jelentkezése egyes magyar művészeknél, a nagybányai neós mozgalom és a Nyolcak művészcsoportja.</p>
A XX. századi építészet irányzatai	<p>A Bauhaus, De Stijl, funkcionalista, purista és organikus építészet jellemzői, jelentős építészek és művek.</p>	<p>A Bauhaus, De Stijl, funkcionalista, purista és organikus építészet jellemzői, jelentős építészek és művek.</p>
Művészet a két világháború között	<p>A szürrealista iskola kialakulása, jelentős képviselői és alkotási alapelvei.</p> <p>A geometrikus és a lírai absztrakció irányzatai Európában, jelentős képviselőik és alkotásaik</p>	<p>A szürrealista iskola kialakulása, jelentős képviselői és alkotási alapelvei.</p> <p>A geometrikus és a lírai absztrakció irányzatai Európában, jelentős képviselőik és alkotásaik</p> <p>A magyar avantgarde az emigrációban, Kassák és köre. A két világháború közötti Magyarország művészeti csoportosulásai: Szentendrei iskola, KÚT, Római iskola és a Gresham-kör.</p>
Művészet a második világháború után	<p>Neoavantgárd irányzatok: informel (tasizmus, gesztusfestészet, kalligráfia), tudományos, technicista irányzatok (Op-</p>	<p>Neoavantgárd irányzatok: informel (tasizmus, gesztusfestészet, kalligráfia), tudományos, technicista irányzatok (Op-</p>

Készségek, képességek, témakörök	Követelmények a középszintű érettségi vizsgán	Követelmények kiegészítése az emelt szintű érettségi vizsgára
	<p>art, kinetika, minimal-art, post-painterly abstraction, konceptuális művészet, land art, earth art, arte povera).</p> <p>A Pop art mozgalom művészeti törekvései és új kifejezési eszközei; combine painting, assemblage, environment. A Nouveau Realisme és a hiperrealizmus.</p> <p>Transzavantgarde és posztmodern művészeti irányzatok törekvései. A művészek által a társadalmi-gazdasági helyzetre adott válaszok. Az alkotók új kifejezési formái; akcióművészet; happening, performance, fluxus, body art, process art, mail art, magánmitológia, Spurensicherung.</p>	<p>art, kinetika, minimal-art, post-painterly abstraction, konceptuális művészet, land art, earth art, arte povera). Az új művészeti kifejezési formák és a társadalmi problémákra adott válaszok. A műkereskedelem elutasítása, a művész közönség közvetlen kapcsolatának megteremtési igénye és az új műfajok megjelenése közötti kapcsolat.</p> <p>A Pop art mozgalom művészeti törekvései és új kifejezési eszközei; combine painting, assemblage, environment. A Nouveau Realisme és a hiperrealizmus.</p> <p>Transzavantgarde és posztmodern művészeti irányzatok törekvései. A művészek által a társadalmi-gazdasági helyzetre adott válaszok. Az alkotók új kifejezési formái; akcióművészet; happening, performance, fluxus, body art, process art, mail art, magánmitológia, Spurensicherung.</p> <p>Művészeti csoportok és irányzatok Magyarországon a második világháború után. A neoavantgarde jelentkezése, a Zuglói kör és a gesztusfestészet, az Iparterv és a Szürenon csoport, a nyolcvanas évek transzavantgarde mozgalmának jelentős képviselői.</p>

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc	180 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán semmilyen segédeszköz nem használható.

Nyilvánosságra hozandók

	középszint		emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	Minták az „A” feladatokra	NINCS	Minták az „A” feladatokra
Mikor?	NINCS	Jogsabály szerint	NINCS	Jogsabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc
Művészettörténeti és műelemző feladatsor	Tétel kifejtése
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga során a jelölteknek egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó a feladatok megoldásához semmilyen segédeszközt nem használható.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatlapot 40-60%-ban a magyar, 40-60%-ban pedig az egyetemes művészettörténethez kapcsolódó feladatok, részfeladatok alkotják. Az egyetemes művészettel kapcsolatos feladatok döntően az európai kultúrára vonatkoznak, ezek kb. 20%-ában szerepelhet az Európán kívüli kultúrákra (pl.: Egyiptom, Mezopotámia, USA) vonatkozó kérdés.

A feladatlapot úgy kell összeállítani, hogy a feladatok az őskortól napjainkig több különböző stílus korszakot és stílus áramlatot érintsenek.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői

Az írásbeli vizsga feladatlapja kb. 10-15, esetenként képekkel illusztrált feladatot tartalmaz. Egy-egy feladat több részfeladatra is tagolódhat.

A feladatlap kb. 60%-ban egyszerű, rövid választ igénylő kérdésekből (zárt vagy nyílt végű), és kb. 40%-ban néhány mondatos értelmezést, magyarázatot, kifejtést igénylő feladatokból áll.

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok vonatkozhatnak pl.: alkotóra és műre, adott mű és korstílus/stílusirányzatra, földrajzi elhelyezkedésre, műfajokra, műtípusokra, időrendiségre.

Néhány mondatos értelmezést, magyarázatot, kifejtést igénylő feladatok vonatkozhatnak pl.: stílusra, konkrét fogalmak meghatározására, értelmezések magyarázatára.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli feladatsor értékelési útmutatója minden egyes feladat esetében tartalmazza a helyesnek tekinthető választ, és a hozzá tartozó pontértékeket.

Azoknál a feladatoknál, ahol többféle helyes válasz lehetséges, a javítási-értékelési útmutató ismerteti az elfogadható tartalmi elemeket és azok pontozási eljárásait.

Az írásbeli vizsgán elérhető 100 pont kb. 60%-át az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok megoldása, kb. 40%-át néhány mondatos értelmezést, magyarázatot, kifejtést igénylő feladatok megoldása adja.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgán a vizsgázó egy tételt húz, amely „A”, „B”, „C” feladatokra tagolódik.

A tételekben rendelkezésre bocsátottakon kívül semmilyen segédeszköz nem használható.

Nyilvánosságra hozni csak az „A” feladatokra adott mintafeladatokat kell.

A „B” és a „C” feladatok nem hozhatók nyilvánosságra.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor a középszintű követelményeket figyelembe véve 20 tételt tartalmaz, melyeknek legalább 20%-át évente cserélni kell. A tételsor egészében is érvényesíteni kell, hogy a feladatok kb. 60%-ban a magyar, kb. 40%-ban pedig az egyetemes művészettörténethez kapcsolódjanak valamint az összes feladat kb. 80%-át az őskortól a 18. század végéig terjedő, kb. 20%-át a 19-20. század művészettörténete adja.

A tételsor a történetiségre építve elsősorban kronológiai szempontok alapján tematizált, az őskortól napjaink művészetéig bezárólag tartalmazza az egyetemes és a magyar művészet legfontosabb stíluskorszakait, stílusirányzatait, stílusáramlatait.

A tétel jellemzői

A tételek „A”, „B” és „C” feladatokból állnak, amelyek felölelik az egyetemes és a hazai művészettörténet fő vonulatait, a legfontosabb alkotókat és alkotásokat, valamint az alkotói technikákat.

Az egyes tételek kulturális-földrajzi egységek, művészettörténeti stílusok és stílusirányzatok szerint strukturáltak.

A” feladat

A „A” feladat a művészettörténet legfontosabb stíluskorszakait, jelentős alkotóit, stílusirányzatait, stílusáramlatait, a művészetföldrajzi egység pontos megnevezését és a témához kapcsolódó kérdést tartalmazza.

Az egyes tételek összeállításánál szempont, hogy ha az „A” feladat az egyetemes művészettörténet köréből kerül ki, akkor a „B” feladat a magyar művészetre vonatkozzon és fordítva.

Amennyiben a tétel az egyetemes művészethez kapcsolódik, akkor a vizsgázónak meg kell említenie - ha lehetséges - a hazai párhuzamait. De ugyanígy ki kell térnie az egyetemes művészeti párhuzamokra a magyar vonatkozású tételeknél is.

A korszak egy-egy kiemelkedő művészi teljesítményét ismertetve a vizsgázónak utalnia kell az adott korszakot meghatározó történelmi, hitvilágbeli, filozófiai háttérre is.

B” feladat

A feladat az elemzendő mű pontos címét és - amennyiben ismert - a mű alkotójának nevét is tartalmazza valamint a műalkotás képi megjelenítését.

A teljes tananyag lefedése miatt a „B” feladat elemzendő műalkotása nem kapcsolódhat az „A” feladatban megjelölt stíluskorszakhoz, stílusirányzathoz, stílusáramlathoz, művészhez. A vizsgázó a mű jelentését a kor gondolkodás- és életmódjára utalva fejtse ki, valamint térjen ki a képzőművészeti kifejezőeszközök alkalmazására is. Adott kézműves vagy ipari tárgyforma, szerkezet, anyag és funkció szempontú elemző vizsgálata kívánatos.

Az „A” feladatnál leírtaknak megfelelően itt is említést kell tenni a műalkotás egyetemes, illetve hazai párhuzamairól.

C” feladat

A feladatban egy képző- vagy iparművészeti technikai eljárás rövid elnevezése szerepel, amely eljárás bemutatása, művészeti felhasználásának rövid ismertetése a példaként megjelenő kép alapján történik.

A „C” feladat kapcsolódhat bármelyik feladathoz.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A tételek értékelési útmutatóit a vizsgáztató intézmény készíti el.

Az értékelés az alábbi szempontok szerint készített értékelési útmutató alapján történik.

Értékelési szempontok	A feladat 25 pont	B feladat 15 pont	C feladat 10 pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	15	8	5
A felelet felépítettsége, világosság, nyelvhelyesség,	4	3	2
A szaknyelv alkalmazása	3	2	2
Tájékozódás térben és időben	3	2	1

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint		
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		20 perc
Egyszerű, rövid választ, valamint néhány mondatos értelmezést igénylő feladatok megoldása 50 pont	Szöveges, kifejtendő feladat megoldása 50 pont	Tétel kifejtése
Művészettörténeti és műelemző feladatsor 100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó a feladatsor megoldásához semmilyen segédeszközt nem használhat.

Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői

Az írásbeli feladatlapot 40-60%-ban a magyar, 40-60%-ban pedig az egyetemes művészettörténethez kapcsolódó feladatok, részfeladatok alkotják. Az egyetemes művészettel kapcsolatos feladatok döntően az európai kultúrára vonatkoznak, ezek kb. 20%-ában szerepelhet az Európán kívüli kultúrákra (pl.: Egyiptom, Mezopotámia, USA) vonatkozó kérdés.

A feladatlapot úgy kell összeállítani, hogy a feladatok az őskortól napjainkig több különböző stílus korszakot és stílus áramlatot érintsenek.

Az írásbeli feladatlap formai jellemzői

Az írásbeli vizsga feladatlapja kb. 10-15, esetenként képekkel illusztrált feladatot tartalmaz. Egy-egy feladat több részfeladatra is tagolódhat.

Az emelt szintű feladatlapon - a középszinthez mérten - kevesebb a megoldást segítő kép, mivel meghatározóbb az ismeretek önálló felidézése és alkalmazása.

Az emelt szintű feladatlap szerkezetileg két részre tagolódik.

A feladatlap első részének kb. 20%-ban egyszerű, rövid választ igénylő kérdések (zárt vagy nyílt végűek), és kb. 80%-ban néhány mondatos értelmezést, magyarázatot, kifejtést igénylő feladatok vannak..

Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok vonatkozhatnak pl.: alkotóra és műre, adott mű és korstílus/stílusirányzatra, földrajzi elhelyezkedésre, műfajokra, műtípusokra, időrendiségre.

Néhány mondatos értelmezést, magyarázatot, kifejtést igénylő feladatok vonatkozhatnak: pl.: stílusra, konkrét fogalmak meghatározására, értelmezések magyarázatára.

A feladatlap második részében kifejtendő feladata vonatkozhat művészeti alkotás vagy alkotások elemzésére, összehasonlítására stb., a választ kb. 160-180 szóban, 35-40 soros szerkesztett szövegben kell megfogalmazni.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központi javítási- értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli feladatsor javítási-értékelési útmutatója minden egyes feladat esetében tartalmazza a helyesnek tekinthető választ, és a hozzátartozó pontértékeket.

Azoknál a feladatoknál, ahol többféle helyes válasz lehetséges, a javítási-értékelési útmutató ismerteti az elfogadható tartalmi elemeket és azok pontozási eljárásait.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgán a vizsgázó egy tételt húz, amely „A”, „B”, „C” feladatokra tagolódik.

A vizsgán csak a központilag megadott tételsor „B” feladatához mellékelt képanyag használható.

Nyilvánosságra hozni csak az „A” feladatokra adott mintafeladatokat kell.

A „B” és a „C” feladatok nem hozhatók nyilvánosságra.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor az emelt szintű követelményeket figyelembe véve 20 tételt tartalmaz. A tételsor egészében is érvényesíteni kell, hogy a feladatok kb. 60%-ban a magyar, kb. 40%-ban pedig az egyetemes művészettörténethez kapcsolódjanak, valamint az összes feladat kb. 70%-át az őskortól a 18. század végéig terjedő, kb. 30%-át a 19-20. század művészettörténete adja.

A tételsor a történetiségre építve elsősorban kronológiai szempontok alapján tematizált, az őskortól napjaink művészetéig bezárólag tartalmazza az egyetemes és a magyar művészet legfontosabb stíluskorszakait, stílusirányzatait, stílusáramlatait.

A tétel jellemzői

A tételek „A”, „B” és „C” feladatokból állnak, amelyek felölelik az egyetemes és a hazai művészettörténet fő vonulatait, a legfontosabb alkotókat és művészeti alkotásokat, valamint az alkotói folyamatok fontos részét képező technikákat.

Az egyes tételek kulturális-földrajzi egységek, művészettörténeti stílusok és stílusirányzatok szerint strukturáltak.

A tételek összeállításánál szempont, hogy ha az „A” feladat az egyetemes művészettörténet köréből kerül ki, akkor a „B” feladat a magyar művészetre vonatkozzon és fordítva.

A műelemzések során a művek térbeni, kronológiai és műfaji feltárása, egy-egy stíluskorszak vagy stílusirányzat összefüggéseinek bemutatása mellett felvillanthatók az ettől eltérő, egy másik korbá előre vagy időben visszamutató egyéni és kivételes alkotások is, a megszokott ismeretrendszerek helyett egy rugalmasabb szemléletmódot alkalmazva (pl. egy-egy izmus előfutárai).

Párhuzamokra ill. szembeállításokra, a tárgyban levő természetes analógiákra alapozva is szerkeszthetők tételek.

A” feladat

Az „A” feladat a művészettörténet legfontosabb stíluskorszakait, alkotóit, jelentős stílusirányzatait, stílusáramlatait, a művészetföldrajzi egység pontos megnevezését, illetve az adott témán belül kifejtendő kérdés meghatározását tartalmazza.

Amennyiben a tétel az egyetemes művészethez kapcsolódik, akkor a vizsgázónak meg kell említenie - ha lehetséges - hazai párhuzamait. De ugyanígy ki kell térnie az egyetemes művészeti párhuzamokra a magyar vonatkozású tételknél is.

Lényeges az adott korszakot meghatározó történelmi, hitvilágbeli, filozófiai háttér bemutatása.

B” feladat

A feladat az elemzendő mű pontos címét és - amennyiben ismert - a mű alkotójának nevét is tartalmazza, valamint a műalkotás képi megjelenítését.

A teljes tananyag lefedése miatt a „B” feladat elemzendő műalkotása nem kapcsolódhat az „A” feladatban megjelölt stíluskorszakhoz, stílusirányzathoz, stílusáramlathoz, művészhez.

A vizsgázónak a mű jelentését a kor gondolkodás- és életmódjába ágyazottan kell kifejtenie és kitérnie a képzőművészeti kifejezőeszközök alkalmazására is. Az adott kézműves vagy ipari tárgy forma, szerkezet, anyag és funkció szempontú elemző vizsgálata kívánatos.

Az „A” feladatnál leírtaknak megfelelően itt is említést kell tennie a műalkotás egyetemes, illetve hazai párhuzamairól, összefüggéseiről.

C” feladat

A feladatban csak az adott technika rövid elnevezése szerepel. A vizsgázónak képző- vagy iparművészeti technikai eljárás történetének, menetének rövid ismertetésén kívül meg kell neveznie egy, az adott technikával készült alkotást.

A „C” feladat kapcsolódhat bármelyik feladathoz.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok szerint készített központi értékelési útmutató alapján történik.

Értékelési szempontok	A feladat 25 pont	B feladat 15 pont	C feladat 10 pont
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése	15	8	5
A felelet felépítettsége, világosság, nyelvhelyesség,	4	3	2
A szaknyelv alkalmazása	3	2	2
Tájékozódás térben és időben	3	2	1